

A Nógrádi Turisztikai Információs Központ Füleki Vármúzeum szakmai kiadványainak bemutatása

A Füleki Vármúzeum a nógrádi kisváros történelmi gyöngyszemét, a füleki várat kezelő járulékalapú szervezet. Az intézmény tevékenységei közé tartozik a szakmai kiadványok megjelentetése, amelyek a levéltári, történelmi és régészeti kutatások legújabb eredményei révén a térség egyes történelmi korszakait meghatározó eseményeket, annak kiemelkedő alakjait, valamint

gazdasági viszonyait hivatottak bemutatni a szakmai közönségnek, ugyanakkor minden egyéb történelemkedvelőnek is. E céllal jelent meg a *Discussiones Fülekienses* szakirodalmi kötetsorozat, melynek első, *Egyetértésben a közös érdekért – A füleki végvár működtetése Koháry István főkapitányságának idején (1667–1682)* című része 2015-ben

került kiadásra. Az említett kötet a Vámbéry Polgári Társulás, míg a következő három rész a Füleki Vármúzeum gondozásában jelent meg. Szerzője Komjáti Zoltán Igor, akinek nyolc éves kutatómunkája eredményeként született meg a könyv. A monográfia kiterjedt forrásanyag feltárása és széleskörű szakirodalmi anyag felhasználása révén dolgozza fel Füleki várának működéstörténetét. A szerző szakértői precizitása nagymértékben járul hozzá ahhoz, hogy a vár történetét ne csak a jelentős hadjáratokkal, várostromokkal összefüggésben ismerhessük meg a tárgyalt korszakban, de betekinthessünk annak mindennapjaiba is. Említi például Koháry István főkapitányi kinevezésének és beiktatásának körülményeit és folyamatát, melynek hitelességét jónéhány korabeli dokumentum közzététele emeli – többek között a főkapitányi eskü és instrukciók, vagy a kinevezési okirat. Ugyanakkor hűen mutatja be a Bányavidéki Főkapitányság militarizálódó társadalmát és a korabeli katonai, nemesi és paraszti magatartásformákat is.

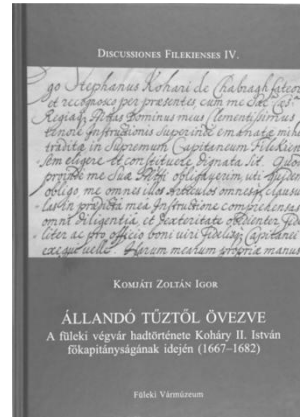
A sorozat második része egy nemzetközi konferencia kétnyelvű tanulmánykötetként jelent meg *A Koháry és a Coburg család emlékezete Barstól Gömörig* címmel. Tíz aktualizált, kibővített és időrendben kapcsolódó értekezés tartalmaz, bemutatva az említett családok legismertebb képviselőit.

lőinek életével, a hozzájuk fűződő alkotásokkal, műtárgyakkal és műemlékekkel foglalkozó levéltári, műemléki, történelmi, illetve irodalomtörténeti kutatások legújabb tudományos eredményeit. A Komjáti Zoltán Igor és Agócs Attila által szerkesztett tanulmánykötet, melynek fejezetei eredeti nyelven jelentek meg a konferencia másik nyelvére fordított összefoglalókkal, a 17. századtól napjainkig dolgozzák fel a családok történetét, a Barstól Gömörig terjedő területet érintve.

A kötet sorozat harmadik, *Tanulmányok a Kobáryak Nógrád vármegyei központú birtokairól (1647–1731)* c. kiadványa szlovák nyelven jelent meg: *Štúdie ku kobáryovským majetkom v Novohradскеj stolici (1647–1731)*. A monográfia a szerző, dr. Szirácsik Éva eredeti, magyar nyelven publikált tanulmánya alapján készült, melyet a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár adott ki 2017-ben Budapesten.

A *Discussiones Filekienses* negyedik kötete a múlt év végén került ki a nyomdából. Az *Állandó tüzttől övezte – A füleki végvár hadtörténete Koháry II. István főkapitányságának idején (1667–1682)* című, a várhoz közvetlenül kapcsolódó publikáció az eddig elért levéltári és történeti kutatások eredményeit, továbbá Koháry II. István tábornagy és országbíró főkapitányságának idejéhez kötődő, a füleki végvár hadtörténetét feldolgozó legújabb információkat közvetíti az olvasóközönség felé. A magyar nyelvű könyv szerzője ez esetben is Komjáti Zoltán Igor. A publikáció, mely tulajdonképpen az első rész folytatása, a szerző több mint tízéves szakmai kutatásának gyümölcse. Az író hasznos információkkal járul hozzá a 17. századi hadtörténet megismeréséhez. Bemutatja a várban és a környékén zajlott eseményeket, elemzéseiben azonban sokkal szélesebb körűek. A könyvben olvashatunk a történelmi Magyarország és az oszmánok által elfoglalt északkeleti országrész szinte minden váráról, valamint a különböző társadalmi rétegeket és rangokat képviselő lakosság életéről.

A magyar nyelvű könyvek Magyarországon az ELTE BTK Könyv- és Jegyzetboltjában, Budapesten vásárolhatók meg, míg Szlovákián belül személyesen a füleki Nógrádi Turisztikai Információs Központ irodájában, illetve postai úton a Füleki Vármúzeumhoz intézett megrendelés alapján kapható a sorozat összes része.

Folyamatban van az intézmény következő, *A füleki vár kincsei* című fotókönyvének kiadása is, amely előreláthatólag a jövő évtől lesz elérhető az érdeklődők számára. A tervezett kétnyelvű (szlovák-magyar), neves szakértők és régészek együttműködésével készülő kiadvány a füleki vár területén és közvetlen környékén folytatott régészeti feltárásokat követi nyomon, melyek a második világháború idejétől kisebb-nagyobb megszakításokkal egészen a mai napig zajlanak. A könyv a kutatások során napvilágra került értékes leletanyag válogatását mutatja be gazdag és szemléltető fényképanyaggal tárgycsoportokra osztva, közérthető, tömör szöveges ismertető kíséretében. A fotózott leletek nagy része a múzeum állandó kiállítását gazdagítja, de bemutatásra kerülnek itt olyan leletek is, amelyek a múzeum gyűjteményét képezik, a kiállításon azonban nem láthatók. A kiadvány értékes információkkal szolgál majd úgy a szakmai, mint a nagyközönség részére.

A szakmai köteteken kívül az intézmény egyéb promóciós és ismertető kiadványokat is kínál több nyelven a városba érkező látogatóknak. *A füleki vár évszázadai* című kiadvány több mint harminc oldalon a vár történetét és állandó kiállításait mutatja be, míg a másik, szintén mintegy 30 oldal terjedelmű *Várkalauz* az erőd egyes épületrészein és építészeti fejlődésén vezet végig az olvasót. A kínálatot bővíti a további három, képekben gazdag brossúra, amely Fülek történetét, nevezetességeit, jelentős eseményeit és a turisták rendelkezésére álló szolgáltatásait foglalja össze.

A vármúzeum tárlatának őslénytani részébe egy különálló, színes ismertető nyújt betekintést. 2018-ban került kiadásra az adott évben, a váralja területén folytatott régészeti feltárás eredményeit szemléltető, értékes leletek válogatását felvonultató tájékoztató anyag. Az említett kiadványok a füleki Nógrádi Turisztikai Információs Központban és a várpénztárban érhetők el.